

• A DM kezdeményezte

Szomszédoló települések

• Munkatársunktól

A Délmagyarország Kft. a Csongrád megyei települések részére kulturális vetélkedősorozatot szervezett „Szomszédoló” címmel. A program célja, hogy a régióban élők jobban megismerhessék egymás faluját, kultúráját és szokásait. A megyében 16 település váltalta, hogy részt vesz lapunk játékában. A jelentkezőket nyolc párba sorolták. A települések együttese, szolista, előadói egymás otthonában lépnek fel különféle műsorszámokkal. A közönség által legjobbnak ítélt produkciókból március 21-én a deszki sportsarnokban gálát rendeznek.

Megkérdeztük Darázs Sándort, Sándorfalva polgármesterét, hogyan vélekedik a Délmagyarország kezdeményezéséről. A polgármester elmondta, hogy az ötletet rendkívül jónak és hasznosnak tartja. Kifejtette, már az első, novemberben Mórahalmon tartott megbeszélésen is támogatásáról biztosította a szervezőket, hiszen a települések számára nagyon fontos, hogy a szomszédságukat is megismerjék. Manapság ugyanis inkább távolabbra tekintenek a falvak vezetői, s eközben figyelmen kívül hagyják a szűkebb környezetet.

Darázs Sándor úgy véli,

hogy a szomszédolásban érintett települések lakói ritkán találkoznak egymással. A fiatalok a diszkókat keresik fel elsősorban, az idősebb korosztályok pedig egy-egy falunapon, vagy rokonlátogatás során találkoznak egymással. Sándorfalva „párja” Ásotthalom, egyelőre azonban a sándorfalviak nagyon keveset tudnak a szomszédságról. A különböző kulturális intézmények már készülnek a találkozásra, a köztudatba viszont még nem került be az esemény. Darázs Sándor szerint akkor lesz igazán hatékony és maradandó a szomszédolás, ha hosszsan tartó kapcsolatok szövődnek a települések lakói között.

Az első szomszédolást január 31-én (szombaton), 17 órától Zákányszéken tartják, ahová a kistelekiek „csapatát”, előadóit várják. További időpontok: február 7-én Zákányszék Kisteleken, február 15-én Sándorfalva Ásotthalmon, február 20-án Dóc Domaszéken, február 21-én Zombó Deszken, Pusztamérges Üllésen és Röszeke Mórahalmon, február 22-én Ásotthalom Sándorfalván, Kükesháza Bakson, február 28-án Deszk Zombón, Üllés Pusztamérgesen, Mórahalom Röszeke és Öttömös Bordányban és március 7-én Bordány Öttömösön, Domaszék Dócon vendégeskedik. A baksiak kükesházi látogatásának időpontja még nem ismert.

Mikszáth szegedi lakásai

Kedves barátom, egykori tanítványom, Bába Károly megbocsáthatóan elfogult, amikor a Délmagyarország január 28-ai számában azt állítja: két kiadvány is bizonyítja, hogy Mikszáth az Oskola u. 19. sz. házban, Bába Imre nyomdatulajdonos házában lakott. Ilyen bizonyíték nincs. Van ellenben egymásnak elentmondó két állítás, és ezeket kiegészítő két másik.

1. Nacsády József (nem János!) A mi Mikszáthunk (1960) című gyűjteményében idézi Gelléri Mór, a Szegedi Napló indulásakor a lap segédszerkesztőjét, aki a fő-szerkesztőtől, Enyedi Lukácsal Pesten fölkereste Mikszáthot, és meghívta munkatársnak. Megkötötték Mikszáthtal a szerződést, előleget is adtak a szinte nyomorgó, állástalan fiatalembernek. Mikszáth néhány nap múlva jött utánuk Szegedre. „A vasútnál én fogadtam – írta Gelléri Mór. – Az akkori Wagner szállodában helyezkedett el...” (23. lap.) A Wagner Szállót új bérlői éppen azokban a napokban keresztelték el Hungária Szállónak. Ez a Szegedi Akadémiai Bizottság mai székháza (Somoogyi u. 7.). Amelynek falán az emléktáblát lelepleztük.

2. Ugyanebben a gyűjteményben, három lappal idebb olvasható Bába Imre fiának, Bába Sándornak emlékezése. Ugyanerről ő ezt írta: „Mikor megérkezett, fölveztettem a redakcióba, és rendelkezésére bocsátottam a lakószobát ágygal, pamlaggal és két szekrénnel.” (26. lap.) A Szegedi Napló indulásakor a

redakció, ahogy akkor a szerkesztőseget nevezték, a Bába Károly említette Oskola u. 19.

3. E két idézet közt egy névtelen emlékező még ezt írta: „Második állomását a Somogyi utcában tartotta a redakció és a nyomda.” Mikszáth maga is ott lakott a házban.” (23. lap.) Ez a ház már nincs meg: játszótér van a helyén.

4. Nacsády József Mikszáth szegedi évei (1956) című könyvében forrásának megjelölése nélkül ezt írta: „Szerkesztőségi, majd a Hétválasztó-beli lakását állandó albérlettel cseréli fel.” A Hétválasztó (a Fekete Sas és a Károlyi utca sarkán) szintén nincs meg.

A szegedi házak történetének legalaposabb ismerője, Tésikné Knotik Márta az Apró Ferenc szerkesztette Mikszáth szegediekéről – szegediek Mikszáthról (1997) című gyűjteményében sorra vette a Szegedi Napló gyorsan változó szerkesztőségeinek helyeit, de arra neki sem volt hiteles forrása, hogy megnyugtatóan bizonyítsa, közülük melyikben lakott Mikszáth.

Két ház áll tehát, amelyben a tanúk szerint Mikszáth lakott; amelyen emléktábla elhelyezhető volt. Az Oskola u. 19. sz. háznak ajtókkal, ablakokkal szabdaltnál Tóth Sándor szobrászművész szerint méltóképpen nem lehet emléktáblát elhelyezni. A szűk utca és a nagy forgalom egyébként sem alkalmas arra, hogy a járókelő észre- és szemügyre vehesse. Az akadémiai székház fala és viszonylagos forgalommentesége inkább szolgálja e célt.

Péter László

• Ki szereti a cigiseftelőket?

Mars téri zsebcirkálók

Bár gyakran járórözne a rendörök a piactéren, a vásárlók még több bünvadászt szeretnének látni. (Fotó: Schmidt Andrea)

Igencsak retteghe manapság a szegedi polgár attól, hogy mire a Mars térről a Széchenyi tégir szállítja a troli, megszabadítja értékeitől a nagyhangú zsebturkálók, s még egy hamubansült személyi igazolvány sem marad a bukszájában. De vajon valóban annyira rossz köztéri biztonságunk, mint a szerkesztőségünkhoz mind gyakrabban érkező panaszok sugallják, vagy van még remény arra, hogy emelt fovel, s nyugodt lélekkel, s megkímélt pénztárcával ballaghatunk vásárlás után haza? – érdeklödtünk biztonságunk vezetőitől, főrendöröktől, köztéri bünink után kutatók.

Úgy tartja a bünlegenda, hogy a zsebmetszők valaha az alvilág elitjébe tartoztak. Egészen brilliánskezü bünveszek matattak akkoriban az urak, s hölgyek zsebeiben – olyan mesteremberek, akik a biológia törvényeit megszegyénítve, ezernyi praktikaálval edzették lopásra nagyon alkalmassá dolgoz újjaikat. Nos, ma már véletlenül sem kell attól rettegni, hogy e szakmát elárasztják a kimüvelt (kéz)fejek – igyekezett beavatni a Mars téri piacköznapiok rejtelmeibe egy nevének elhallgatását követelő, de tapasztalait szívesen közkinccsé tevő árus.

– Uram, mi már arcról ismerjük az összes zsebest, s bár nincsenek többen talán tizenöténnél, végeznek erőfele olyan pusztítást, hogy már öt lakat is kevés lenne a zsebekre, meg a szatyrokra. De a lopásoknál is vérlázítóbb, milyen nagy pofával veszekednek, ha valaki lebuktatja őket. Arrogánsak és gátlástalanok, nem véletlen, hogy megfélemlítik az eladóit is, a vásárlót is. Aztán mellettük nagy ricsajjal megjelennek a cigarettárusok. Én megmondom őszintén, fogalmam sincs, honnan szerzik be azt a rengeteg bün rossz füstölőnivalót, de tele a portékájukkal a Mars tér. Leginkább a piac bejáratánál ütnek tábor, s olyan tolatkodóak, hogy akiknek ott áll a bodegája, elbú-

csúzhat a tisztességes vevőtől. Hát ezeket a cigányokat nem lehet letartóztatni? – kiabált már a düh gyorsbeszédű riportalanyomból. Aki gyorsan elnézést kért a cigányozásért, mert hát ő is hallott már az ombudsmanról.

– De hát azt mégse mondhatom, hogy svédek – bűjt kis kuckójába, kettőt is nyelve egyszerre cigarettájának füstjéből.

No, lám – zsebmetszők után kutatva bandukoltam a Mars térre, Szeged gyomrába, s máris száz százalékkal nőtt a bepanaszoltak tábora. De ezzel aztán semmi újdonságot nem mondtam Borosbesi Mihálynak, a Szegedi Nemzetközi Vásár- és Piacszervező Kft. vagyondvédelmi vezetőjének. Ugyanis ő épp olyan pontosan tudja, merre is kell mérniük a fő csapásokat, mint a panaszkodók.

– Néhány évvel ezelőtt a Mars téren még a pavilonok feltörőitől féltek leginkább a piacozók. Amikor aztán kerültés ölelte körbe a teret, ezeket a bünöket sikerült kiszorítani. Sajnos, még ma is előfordul, hogy a négyórás piacnyitást követően egy-két árusbódét fölfeszítenek a rablók, de a mind keményebb váló biztonsági rendszerünk mellett nekik se jósolható hosszú jövő – avatott be a Mars téri bünvadászat rejtelmeibe a fiatal szakember. – A zsebesek és a cigarettárusok ügye már sokkal bonyolultabb. Hiszen például a zsebmetszők bünneinek nagy részéről nem is értesülünk, ugyanis a viszonylag kis kár miatt a meglopott nem is fordul hozzánk panasszal. Meg aztán nem igazán bízik abban, hogy pénztárcájuk megkerül. A följelentések inkább akkor születnek, amikor a pénz mellett iratok is eltűnnek. S mivel a károsult joggal tarthat attól, hogy mondjuk személyi igazolványával visszaélnek, ilyenkor már elmeséli, miként fosztották ki. Igen ám, de tanút akkor se nagyon találunk, mert vagy a tolvaj volt nagyon ügyes, vagy egyszerűen félnek azok, akik látták az esetet.

A vagyondvédelmi vezetőtől megtudtuk azt is: a csarnokban ugyan működik a kamerás figyelő védelmi rendszer, de a videón is inkább már akkor veszik észre a mozgást, amikor a lopás után háborognak, veszekednek az érintettek. A tettes személye leggyakrabban a technikai vívmány ellenére is titokban marad. Ezért is figyelmeztetik a térre érkező vásárlókat, óvják jobban értékeiket, s legalább ne a bevásárlókosár tetejére tegyék a pénztárcájukat. Ám a tapasztalatuk az, hogy minden veszély ellenére nagyon könnyelműek az emberek.

– Ami meg a cigisefteseket illeti: dolgozunk mi együtt a vámosokkal és a rendörökkel, de amíg ekkora a kereslet az olcsóbb dohánytermékek iránt, és soha nem még védik is az illegális árusokat, eléggé reménytelennek tűnik a küzdelmünk – mondta Borosbesi Mihály. Hozzátevé: jobb, ha máris fölkészülnek a bünözők a gyorsabb lebukásokra, ugyanis a piacigazgatóság folyamatosan fejleszti védelmi rendszerét, hamarosan hangosítást is kap a tér, s nincs már messze az az idő, amikor a technika segítségével is átláthatóvá teszik az egész teret.

Erről persze még mit sem tud az a piacozó hölgy, akit pár perccel később faggattam rengeteg eladásra kínált ruha díszletei között. Ő inkább egy régen bevált, de napjainkra kihalt megoldás mellett voksolt.

– Tudja mit, uram? Ki kellene tiltani innen az összes bajkeverőt. Hiszen arcról ismerjük mindet, s nekem ne mondja senki, hogy ezzel a módszerrel nem lehet élni.

Már pedig mondja. Alezredes, a Szegedi Rendörkapitányság bünügyi osztályvezetője tájékoztattott, hogy 1989 után olyan szabályozás született, amely megszüntette mind a kitiltás, mint a rendörhatósági felügyelet intézményét.

– Korábban arra is lehetőség volt, hogy akár Szeged központjából, akár piactereiről, de még a tömegközlekedési járművekről is kitilthattuk azokat, akik közveszélyes bünözőknek bizonyultak. Más esetekben előírhattuk, hogy este 10 órától reggel 6 óráig köteles

otthon tartózkodni a bün miatt megbukott delikvens. De ez már a múlt, a zsebmetszőktől rettegő polgár csak abban bízhat, hogy a tolvajt elfogják, letartóztatják, netán még hosszabb börtönbüntetésre is ítélik. Na, ez az, ami csak ritkán szokott előfordulni. Ugyanis tapasztalataink szerint előbb pénzbtársággal sújtják, aztán pártfogói felügyelet alá helyezik, majd jön a felfüggesztett börtönbüntetés. „Leülősben” inkább csak a részesül, akit korábban már többször is sikerült tettenérni – magyarázta Márton alezredes. Aztán elmondta azt is, hogy ez a bizonyos tettenérés roppant nehéz feladat. Lassan mindenki tudja már a városban, hogy a Mars tér és a Cserepes sor mellett az 1-es villamoson, a 84-es és a 2-es buszon, a trolikon dolgoznak legszorgosabban a zsebesek, ám elfogásukra csak ritkán kerül sor. Ügyesek is, a tanúk is félnek, meg aztán az ellopott összegek sem akkorák, hogy a károsult vállalja a bizonyítással járó hercehurcát.

– Annnyira elfajult néha már a helyzet, hogy a sofőrök hangszórón keresztül figyelmeztették az utasokat, ha meglátták a trolilépcsőn följaraszoló zsebesbandát, de ez is csak ideig-óráig tudta megfékezni a tolvajokat. Nem csoda, hiszen még a divat is nekik kedvez. Amióta megjelentek a háziszákok, igazán nincs nehéz dolguk, ha valakit észrevétel nélkül ki akarnak fosztani – hallhattuk Márton alezredestől. Aki jól ismeri az illegális cigarettárusok ügyeit is. De nem mondhattott mást, mint a Mars téri piac vagyondvédelmi vezetője: ahol ennyien állnak sorba az olcsó füstölőnivalóért, aligha lehet könnyedén megszüntetni az illegális kereskedelmet.

– Persze dolgozunk ezen, csak éppen a mai lehetőségeink mellett súlyozni kell a bünöket. Amíg ennyire szorgosak a lakás- és üzletbetörők, ennyi autót fosztanak ki és lopnak el, a közvélemény is biztosan megérti, hogy előbb a keményebb gazfickók ellen vetjük be erőinket...

Bátyi Zoltán

forrás

Európa Galéria

• Munkatársunktól

Az MTV 2-n ma 18 óra 30-kor kezdődik az MTV Szegedi Körzeti Stúdiója új műsora: az Európa Galéria. Az európai regionális televíziók szervezetének (CIRCOM Regional) közös műsora – gasztronómiai hasonlaltal élve – olyan fatányéros, amelyben minden megtalálható, de mégsem üli meg a gyomrot, amelyben egyszerre ismerősek és egzotikusak az ízek, illatok.

A műsor ezután minden második hét péntekén késő délután jelentkezik, tartalmas félórát nyújtva a nézőknek. A mai, indító adás címe: Az idő kereke – Európa kulturális öröksége, amelyben Kocsor Erika szerkesztő-műsorvezető és Zombori Éva rendező az ősi gall égetőkemencékről, egy leuveni kastély XVIII. századi színházának jelmezeiről, egy flamand sörfőzdéről, egy portugál falucsakáról és a századfordulós magyar fotográfiákról készített filmeket ajánl a nézők figyelmébe

Pásztí nem érintett

• Munkatársunktól

Tegnap adunk hírt arról, hogy a megyei önkormányzat fegyelmi eljárást kezdeményezett két megyei vezető ellen. Pásztí Tóth Gyula, a közgyűlés egyik alelnöke ennek hatására kérte, hogy tegyük közzé: ő nem érintett a gazdasági társaságokban való tulajdonszerzéssel kapcsolatos, jelenleg vizsgálat alatt álló ügyekben.

Vaszary-kiállítás

• Munkatársunktól

Vaszary János életműkiállítást szervez a budapesti Polgári Galéria Aukciósház április 23-ától május 9-éig. Az 1939-ben elhunyt művész alkotásaitól azonban – noha nagyon keresettek a műkincs-piacon – évtizedek óta nem rendeztek kiállítást. Ezért a galéria a Vaszary-alkotások tulajdonosaihoz fordul, akik hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a kiállítás minél több műalkotást felsorakoztathasson. A kiállítás anyagából a galéria katalógust készített. A gyűjtők a március 1-jéig az alábbi címen jelentkezhettek: 1052 Budapest, Váci utca 11/B, tel/fax:267-4077, 267-4078, 267-4079.

400 éves népiskola

• Munkatársunktól

Az első ingyenes népiskolát 400 éve alapították. Folytatódik a piarista iskolát bemutató előadássorozat. Február 2-án (hétfőn) délután öt órakor Urbán József emlékezését a Kövér Béla Bábszínházban hallgathatják meg. Minden érdeklődőt szívesen lát a piarista diákszövetség.